

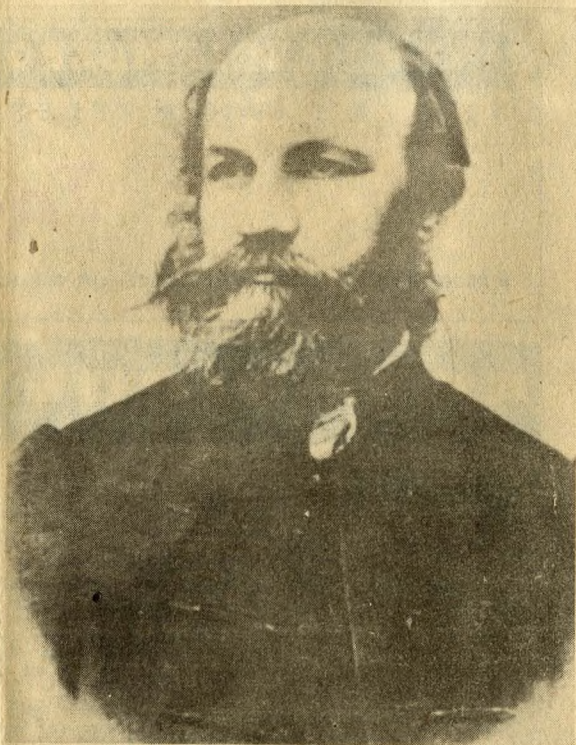
333

Az újságírás klasszikusai

Jókai Mór (1825–1904)

A kiegyezés korának egyik legnépszerűbb publicistája Jókai Mór volt. A nagy magyar elbeszélő egész pályafutása alatt szoros kapcsolatban állt a sajtóval: regényei, novellái többnyire az újságok és folyóiratok hasábjain láttak napvilágot először; hosszú évtizedeken át rendszeres újságírói és szerkesztői tevékenységet folytatott. Már 1847-ben az *Életképek* szerkesztője lett, amely az ő kezében vált a fiatal írók radikális szellemű orgánumává. 1848–49-ben a *Pesti Hírlap*, majd a debreceni *Esti Lapok* cikkírója – utóbbiban a Békepárt törekvéseit támogatta. Az 1850-es évek első felében főként álneven írta cikkeit: főmunkatársa volt a *Déliabáb* című irodalmi lapnak és a Pákh Albert által szerkesztett *Vasárnapi Újságnak*. Ő adta ki az abszolutizmus korának első szatirikus sajtótermékeit: a *Nagy Tükör* és a hosszú életű *Az Űstökös* című élclapokat. A 60-as évek elején a *Magyar Sajtó* című ellenzéki újság munkatársa, majd egy ideig szerkesztője volt. Itt dolgozott a kiegyezést közvetlenül megelőző időszak egyik legtehetségesebb publicistája, a fiatalon elbunyyt Zilahi Károly is. Jókai 1863-ban indította meg a *Hon* című napilapot, amely az ún. balközép párt (Tisza Kálmán pártja) irányvonalát követve a *Pesti Napló* mellett a korszak legjelentősebb bírlapja lett. Leghatásosabb vezércikkeit Jókai és Csejnátony Lajos írták. Jókai ekkoriban lelkesen politizált.

Jókai politikai publicisztikája nem különösebben jelentős, bár cikkeinek friss helyzetrajza, stílusa, gyakori lírai hangvétele sok olvasót vonzott. Népszerűségét azonban politikai humoreszkeinek, paródiáinak, szatirikus kommentárjainak és kárcolatainak köszönhette, amelyeknek kifogyhatatlan termékenységű és változatosságú mestere volt. (Különösen a *Kakas*

Márton álnéven írt cikkei arattak nagy sikert.) Közismert írói erényeit, mindenekelőtt finom humorát csillogtatta bennük. Hírlapi cikkeinek nagy része egyébként kiadatlan, a most folyamatban levő kritikai kiadásban is csak az 1848. március 15-ig és az 1850–60 között írt cikkek jelentek meg eddig.